

Évközi 33. vasárnap

2Tesz 3,7-12

Aki nem akar dolgozni, ne is egyék

⁷Hiszen tudjátok, hogyan kell minket követni. Nem éltünk tétlenül közöttetek, ⁸senki kenyerét ingyen nem ettük, hanem keserves fáradsággal, éjjel-nappal megdolgoztunk érte, hogy senkinek ne legyünk terhére. ⁹Nem mintha nem lett volna rá jogunk, hanem mert példát akartunk nektek adni, hogy kövessétek. ¹⁰Már amikor nálatok voltunk, meghagytuk nektek, hogy aki nem akar dolgozni, ne is egyék. ¹¹Most mégis azt halljuk, hogy némelyek rendetlenül élnek, semmit sem dolgoznak, hanem haszontalanságra fecsérlik idejüket. ¹²Az ilyeneknek megparancsoljuk, figyelmeztetjük őket Urunkban, Jézus Krisztusban, hogy békésen dolgozva a maguk kenyerét egyék.

Az a túlzottan vallásos ember, aki csak Isten közbeavatkozását várta és nem csinált semmit, sem Pál szemében, sem pedig Tesszalonikában nem nyerte el az emberek tetszését. Az őskeresztény közösségnek nem sajátossága a tétlenség, a vallás számukra nem hobbi, ami miatt minden hétköznapi tevékenységet abba lehetne hagyni. A vallásosság nem mentesít a munkától. Pál ebben követi a zsidó szokást, miszerint a rabbik nem abból éltek, hogy tanítottak; volt saját kenyérkereső munkájuk és amellet végezték a vallásoktatást. Pál igen ügyel arra, hogy ne kelljen eltartani őt, ne legyen a közösség terhére, hanem két keze munkájából ő tartsa el magát.

Pál például azért ajánlja a fiatal özvegyeknek is, hogy menjenek férjhez, mert akkor lefoglalják magukat a házimunkával: „*rászoknak arra, hogy tétlenül házról házra járjanak, s nemcsak tétlenkednek, hanem pletykálkodnak, haszontalanságokat művelnek, s olyasmit beszélnek, amire semmi szükség nincs. Azt akarom ezért, hogy a fiatalabbak menjenek csak férjhez, adjanak gyermekeknek életet, viseljék gondját családjuknak, s ne szolgáltatásnak alkalmat az ellenfélnek becsmérlésre. [...] Ha valamely hívő asszonynál özvegyek laknak, viselje gondjukat, ne legyenek az Egyház terhére, hogy az a magukra hagyott özvegyeken segíthessen*” (1Tim 5,13-14.16). Pál a „*segíts magadon, Isten is megsegít*” elvet vallotta, és nemcsak beszélt a jó cselekedetéről és a tevékeny életéről, hanem maga is egész életében tevékeny volt. „*Istennek vagyunk ugyanis munkatársai, ti meg Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok*” (1Kor 3,9).

A munka sok esetben a misszionálás szinonimája is. „*Pál arra kérte, hogy ne vigyék magukkal, hisz Pamfiliában is otthagya őket, nem ment ve-*

lük dolgozni” (ApCsel 15,38). Ebben az esetben nyilvánvalóan missziós munkáról van szó, mégsem prédikációt mond a szöveg. Pál éppen a munkájával különbözteti meg magát a sztoikus erkölcsprédikátoroktól, akik a beszédeikért eltartatták magukat. Ő ellenben így dicsekszik: „Minden tekintetben példát adtam nektek, hogyan kell dolgozni, s a gyengéknek támaszokra lenni, Urunk Jézus szavaira emlékezve: Nagyobb boldogság adni, mint kapni” (ApCsel 20,35). Önmaga fenntartására és a jó cselekedetekre munkája gyümölcsét használja, csak a filippiektől fogad el valamilyen adományt. Az Apostolok Cselekedeteiből tudjuk, hogy Pál sátorkészítő volt, vagyis vízhatlan szöveteket vásárolt és varrt össze, ezt adta el, ebből élt. Korintusban a Rómából száműzött zsidó házaspár, Aquila és Priscilla mellé szegődik: „Hozzájuk költözött, s mivel ugyanazt a mesterséget űzte, náluk maradt, és velük dolgozott, sátorkészítés volt a mesterségük” (ApCsel 18,3).

A keresztyény megtérés következménye az aktív közösségi életet, mert a megtérés egyben megszabadítja hívőt az egyéni izolációtól, de ez a változás azzal a veszéllyel is járhat, hogy a személyes kapcsolatok folytonos ápolása elvonja a frissen megtért figyelmét a hétköznapi kötelességei teljesítésétől. A hétköznapi ember csak annak tanítását fogadja el hitelesnek, aki el tudja magát tartani, megoldja a saját életét, és másokon is segíteni tud. Jézus cselekedetei és szavai egységet alkotnak, ugyanúgy Pál cselekedetei, szavai és a keresztyények tettei egységet alkotnak. A munkáktól való visszahúzódás egyébként nem gyakori probléma Pál tapasztalatában. A lusta vagy a lustaság szó elő sem fordul leveleiben.

Az aktív keresztyény közösségben felértékelődik a munka, és a társadalmi státuszok mellőzése a keresztyény szeretet kísérőjelensége lesz.

Itt nem azzal az alázattal találkozunk, ami a középkorban a gazdagokkal és hatalmasokkal szembeni alávetettséget jelentette, hanem a hívek kölcsönös szolgálatára épülő alázattal és a munka tiszteletével. A rabszolgák nem azért dolgoznak, hogy eleget tegyenek a kötelesség morálnak, hanem azért, hogy tanúságot tegyenek keresztyény meggyőződésükről. Az újszövetségi szövegek – jórészt a levelek – legalább 12-szer utalnak a munkára; soha nem mint az Isten által elátkozott tevékenysége, aminek alapja a bűnbeesés, hanem inkább mint a misszió szinonimájára. A tevékeny keresztyény ember azért dolgozik, hogy létrehozson valamit testvéreinek, az egyháznak, a világnak és Isten országának javára.